

**Sprawozdanie z działalności
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Lutowiskach
za rok 2020
oraz przedstawienie potrzeb w zakresie
pomocy społecznej.**

Działając zgodnie z art. 110 ust.9 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020r., poz.1876 ze zm.) „Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej składa Radzie Gminy całoroczne sprawozdanie z działalności Ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej”.

Struktura organizacyjna Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lutowiskach.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lutowiskach jest jednostką organizacyjną i budżetową Gminy Lutowiska. Działa w oparciu o statut oraz art.17 ust.1 i ust.2, art.18 ust.1 i ust.2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej/Dz.U. z 2020, poz. 1876ze zm./, ustawa z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks Postępowania Administracyjnego/Dz.U. 2020,poz.256 ze zm./,

Rozporządzenia Rady ministrów z dnia 11 lipca 2018r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej/Dz.U. z 2018poz. 1358/ a także ustawy z dnia 29 lipca 2005r.o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie/ Dz.U.2020 poz.218 ze zm. /, ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy /Dz.U. 2020,poz 2050ze zm./, ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego /Dz.U. z 2020 poz.685ze zm./, ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej/Dz.U. 2020, poz.821 ze zm./, ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz.U. z 2019 poz. 2277 ze zm./, ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii //Dz.U. z 2020,poz. 1030 ze zm./, ustawa z dnia 25 lutego 1964r.Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy /Dz.U. 2020,poz.713 ze zm./, ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym/Dz.U. z 2020,poz.506/ ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych/Dz.U. z 2020.,poz. 426 ze zm./, ustawa z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych/Dz.U. z 2019,poz. 869 ze zm./,ustawa z dnia 13 listopada 2003r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego/Dz.U. z 2020r., poz. 23 ze zm./, ustawa z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych/Dz.U. 2019,poz. 1781 ze zm/.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej funkcjonuje na poziomie lokalnym i wykonuje zadania skierowane na wsparcie i na poprawę warunków życia mieszkańców Gminy Lutowiska. Działania Ośrodka są zbieżne z lokalną polityką społeczną i zgodne z realizacją celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy. Podstawowym aktem prawnym na podstawie którego funkcjonuje Ośrodek jest ustawa o pomocy społecznej. Ponadto w Ośrodku realizowane są zadania wynikające z innych aktów prawnych, a w szczególności: ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o dodatkach energetycznych, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych, ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.

Zadanie powierzone przez Wójta Gminy (poza zadaniami pomocy społecznej)

1. - realizacja zadań ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych /Dz.U z 2020,poz. 111 ze zm./;
- 2.- realizacja zadań z zakresu ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów(Dz.U. 2020,poz. 808 ze zm.);
- 3.- realizacja zadań z zakresu ustawy z dnia 22 kwietnia o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej/ Dz. U. z 2020,poz. 808 ze zm./;
- 4- realizacja zadań z zakresu ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020, poz. 1297);
- 5- realizacja zadań z zakresu ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2019, poz.2207ze zm.);
- 6- realizacja zadań z zakresu ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiety w ciąży i rodzin'' Za życiem''/Dz.U. 2016r.poz.1860/;
- 7 - realizacja zadań z zakresu ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. 2019r.,poz.2133 ze zm.);
- 8- realizacja ustawy z dnia 10 kwiecień 1997r.Prawo energetyczne/Dz.U. 2020r.poz. 833 ze zm./;
- 9- realizacja zadań z zakresu ustawy z dna 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej(Dz.U. 2020r. poz. 821 ze zm.);
- 10- realizacja zadań z zakresu ustawy z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny(Dz.U.2020,poz. 1348);
- 11- realizacja zadań z zakresu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „ Dobry Start''(Dz.U.2019,poz.1343);
- 12- realizacja zadań wynikających z rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu'' na lata 2019-2023(Dz.U. 2019r,poz.267).

Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia zgodnie z treścią art. 110 ust.12 ustawy o pomocy społecznej nie mniej niż 3 pracowników socjalnych :

- 3 pracowników socjalnych- zatrudnienie na czas nieokreślony;
- 1 głównego księgowego na ½ etatu;
- 1 urzędnika realizującego świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny;
- 1 urzędnika do obsługi Programu 500+
- 1 asystent rodziny-zatr. na ½ etatu- finansowane w części z budżetu państwa
- 1 kierownik- odpowiedzialny za funkcjonowanie GOPS.

POMOC SPOŁECZNA I JEJ REALIZACJA.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lutowiskach jest jednostką organizacyjną gminy. Gmina realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, kieruje się ustaleniami przekazywanymi przez Wojewodę. Ośrodek Pomocy Społecznej wykonuje zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej, kieruje się ustaleniami Wójta. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej może wytaczać na rzecz obywateli powództwa o roszczenia alimentacyjne. W postępowaniu przed Sądem stosuje się odpowiednio przepisy o udziale

prokuratora w postępowaniu cywilnym. Ośrodek Pomocy Społecznej może kierować wnioski o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami. Pomoc społeczna zajmuje ważne miejsce w systemie zabezpieczenia społecznego. Jej rola ciągle wzrasta, gdyż zakres podmiotowy i przedmiotowy udzielonych świadczeń ulega systematycznemu rozszerzeniu. Coraz więcej osób i rodzin korzysta ze wsparcia w ramach tego systemu, a katalog spraw regulowanych przez przepisy prawa pomocy społecznej jest obszerny. Celem pomocy społecznej jest również zapobieganie powstawaniu marginalizacji osób i rodzin, a więc profilaktyka, która należy do najtrudniejszych zadań pomocy społecznej, bowiem wymaga profesjonalizmu pracowników socjalnych, współdziałania instytucji pomocy społecznej z innymi podmiotami. Kadra pomocy społecznej musi na bieżąco podnosić kompetencje i umiejętności, prowadzić poradnictwo w oparciu o ustawodawstwo z wielu obszarów życia społecznego i gospodarczego.

Cele i działania GOPS.

Głównym celem działania było :

- ograniczenie marginalizacji osób i rodzin poprzez wspieranie zmierzające do zaspokojenia odpowiadających godności człowieka, poprzez realizację świadczeń pomocy społecznej;
- zapobieganie i przeciwdziałanie sytuacjom utrudniającym życiowe usamodzielnienie osób i rodzin, oraz ich integracji ze środowiskiem poprzez realizację pracy socjalnej, poradnictwa, prac społecznie użytecznych.

GOPS. w swojej pracy stosuje systemy informatyczne : POMOST STD; AMAZIS; PROGRAM Sprawny Urząd.- wersja 2.x., NEMEZIS, CHEOPS, MTFK- programy księgowe. Sporządzane były sprawozdania kwartalne, półroczne i roczne z realizacji zadań i wydatków budżetowych, które były przekazywane przez powyższe systemy do jednostek nadrzędnych.

Ośrodek zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej/Dz.2020, poz.218 / oraz Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2014-2020 realizował zadania nałożone przez ustawodawcę na Gminę.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18 i 71 wskazuje, że **instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej**, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Przepis art. 33 Konstytucji wskazuje ponadto, że kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, zaś zgodnie z art. 72 Konstytucji, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest zatem ochrona rodziny przed zagrożeniami

płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych. Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym. Przemoc w rodzinie jest jednym z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodzin rozumianych jako instytucja, podlegająca ochronie i opiece państwa, jak i dla ich poszczególnych członków. Statystycznie większość ofiar przemocy w rodzinie stanowią kobiety, a w dalszej kolejności kategorie osób, których płeć nie jest uwzględniona: małoletni, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami. Bardzo często ofiarami przemocy w rodzinie są też dzieci – świadkowie. Diagnoza sytuacji jako przyczyny sprzyjające stosowaniu przemocy w rodzinie możemy wskazać normy społeczne i kulturowe. Przez wieki istniało silne społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy wobec najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. Nadal w wielu środowiskach to zjawisko znajduje odzwierciedlenie w obyczajach – społecznej akceptacji bicia, stosowania kar cielesnych, w przekonaniach związanych z rolą mężczyzny w rodzinie (rola „pana i władcy”). Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie ma również dziedziczenie wzorca przemocy z rodziny pochodzenia. Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że najlepszym i najbardziej skutecznym sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc. Wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie może mieć także uzależnienie/nadużywanie alkoholu/. Wielu sprawców przemocy w rodzinie w chwili popełnienia czynu jest pod wpływem alkoholu. Należy pamiętać, że alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności oraz niepowodzenia życiowe. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że sprawcy często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie.

W celu prawidłowej realizacji zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej wójt, burmistrz, prezydent zawiera porozumienia z instytucjami i stowarzyszeniami pracującymi w obszarze zwalczania przemocy. Jako najważniejsze pozytywne rezultaty pracy interdyscyplinarnej wskazano kompleksowe, wieloaspektowe udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie, lepszą koordynację działań służb i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a przez to zwiększenie ich skuteczności oraz możliwość wzajemnego uczenia się, dzielenia wiedzą i doświadczeniami. Sprawne współdziałanie służb i instytucji pozwala efektywnie wykorzystywać zasoby, instrumenty i uprawnienia służb i instytucji – zarówno na poziomie strategicznym, jak i indywidualnym. Po kilku latach funkcjonowania Programu widać wyraźnie, że decyzja dotycząca opracowania tego dokumentu, a przede wszystkim ustawowych uregulowań prawnych w tym zakresie, była trafna i potrzebna. Usystematyzowanie działań, wskazanie odpowiedzialności dla poszczególnych szczebli administracji publicznej, z jednej strony, powoduje wzrost odpowiedzialności, a z drugiej strony, daje możliwość dokonywania oceny i lepszej kontroli. W dalszym ciągu należy kontynuować intensywne działania wynikające z obowiązków nałożonych przez Krajowy Program na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jednocześnie wsłuchiwać się w debatę publiczną oraz opinie specjalistów pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc

w rodzinie. Realizowane działania w ramach Programu mają duże znaczenie przy kreowaniu przyszłych priorytetów w walce ze zjawiskiem przemocy w rodzinie. Jednym z kluczowych osiągnięć, które dotychczas udało się zrealizować zarówno na szczeblu centralnym, jak i samorządowym, jest podejmowanie współpracy oraz branie odpowiedzialności za tę problematykę przez różne resorty zaangażowane w realizację Programu, ale również przez służby pracujące w środowiskach lokalnych. Wprowadzenie tego typu rozwiązań daje gwarancję skuteczności podejmowanych działań oraz stworzenia optymalnych rozwiązań w zakresie walki ze zjawiskiem przemocy w rodzinie. Realizowane działania w ramach Programu w sposób znaczący wpłynęły na zmianę świadomości społecznej. Ujawnianie przypadków przemocy w rodzinie świadczy o poszerzeniu wiedzy na temat tego zjawiska. Ponadto każdy zgłoszony przypadek przemocy w rodzinie to odpowiedź społeczeństwa na brak przyzwolenia na to zjawisko, to świadomość, że **przemoc w rodzinie jest przestępstwem**.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie **zadaniem Ośrodka jest zapewnienie Zespołowi Interdyscyplinarnemu obsługi organizacyjno-technicznej, lokalu, materiałów biurowych, dostępu do urządzeń biurowych, miejsca w którym będą przechowywane dokumenty Zespołu w sposób bezpieczny zapewniający ochronę danych osobowych**. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a w szczególności przez:

- 1) Diagnozowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 2) Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

W roku 2020 odbyło się 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego /ZI/.

ZI tworzy grupy robocze /GR/, których zadaniem jest rozwiązanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach i przygotowanie indywidualnego planu pomocy rodzinie.

W roku 2020 zespół zajmował się 7 rodzinami, w których została założona Niebieska Karta z powodu stosowania przemocy fizycznej i psychicznej poszkodowanych zostało 7 osób.

Wójt udzielił kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej upoważnienia do:

- wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gmin;
- prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji;

- prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym także do wydawania decyzji administracyjnych;
- sprawowanie nadzoru merytorycznego nad prowadzeniem postępowania w sprawie przyznania dodatku mieszkaniowego i przygotowania decyzji;
- realizacja zadań i podejmowanie decyzji z zakresu ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej(Dz.U. 2020,poz. 821 ze zm.);
- realizacji zadań i podejmowania decyzji w zakresie ustawy z dnia 11 lutego 2016 o pomocy państwa w wychowaniu dzieci /Dz.U. 2019,poz. 2407 ze zm./;
- realizacja zadań z zakresu ustawy z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej rodziny//Dz.U.2020r.poz.1348/;
- realizacja zadań z zakresu Programu Rządowego ‘‘ Dobry start’’/Dz.U.2019r.poz.1343/.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej współpracując w tym zakresie na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim i innymi Kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Pomocy Społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) Ubóstwa;
- 2) Sieroctwa;
- 3) Bezdomności;
- 4) Bezrobocia;
- 5) Niepełnosprawności;
- 6) Długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) Przemocy w rodzinie;
- 8) Potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 9) Bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 10) Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo- wychowawcze;
- 11) Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy ;
- 12) Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) Alkoholizmu lub narkomanii;
- 14) Zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 15) Klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- 1) Osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty **701,00 zł.** zwanym dalej „ kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”
- 2) Osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty **528 ,00 zł.** zwanej dalej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) pracy socjalnej;
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 4)analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawą.

Gmina i powiat obowiązane zgodnie z przepisami ustawy do wykonywania zadań pomocy społecznej nie mogą odmówić pomocy osobie potrzebującej, mimo istniejącego obowiązku osób fizycznych lub osób prawnych do zaspokajania jej niezbędnych potrzeb życiowych.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- 1) opracowanie realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2)sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
- 3)udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 5)przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 6)przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 7)przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 8)przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemających dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 9)przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowego;
- 10)opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym człowiekiem rodziny oraz wspólnie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 11)praca socjalna;

- 12) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscach zamieszkania;
- 13) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo- wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
- 14) tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem rodziną;
- 15) dożywiania dzieci;
- 16) sprawienie pogrzebu w tym osobom bezdomnym;
- 17) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 18) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 19) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu informatycznego;
- 20) utworzenie i utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej w tym zapewnienie środków na wynagrodzenie pracowników;
- 21) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych z środków publicznych.

Do zadań własnych gminy należy również :

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 5) współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych
- 5) z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 6) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób
- 7) z zaburzeniami psychicznymi;
- 5) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki nad osobami ubezwłasnowolnionymi.

Stosowanie ograniczeń w przyznawaniu świadczeń finansowych z pomocy społecznej.

Działając zgodnie z art. 11 ustawy o pomocy społecznej cytowanej powyżej w przypadku stwierdzenia przez pracownika socjalnego marnotrawienia przyznanych świadczeń, ich celowego niszczenia lub korzystania w sposób niezgodny z przeznaczeniem bądź marnotrawienia własnych zasobów finansowych może nastąpić ograniczenie świadczeń, odmowa ich przyznania albo przyznania pomocy w formie świadczenia niepieniężnego. Brak współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu trudnej sytuacji, odmowa zawarcia kontraktu socjalnego, niedotrzymanie jego postanowień, nieuzasadniona odmowa podjęcia pracy przez osobę bezrobotną lub nieuzasadniona odmowa podjęcia leczenia odwykowego w zakładzie leczenia odwykowego przez osobę uzależnioną, mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylenia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W przypadku odmowy przyznania albo ograniczenia wysokości lub rozmiaru świadczeń z pomocy społecznej należy uwzględnić sytuację osób będących na utrzymaniu osoby ubiegającej się o świadczenie lub korzystającej ze świadczeń. Osobie odbywającej karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo do świadczeń pomocy społecznej. Osobie tymczasowo aresztowanej zawieszają się prawa do świadczeń z pomocy społecznej. Za okres tymczasowego aresztowania nie udziela się świadczenia.

PODMIOTY WSPÓŁPRACUJĄCE Z OŚRODKIEM POMOCY SPOŁECZNEJ PRZY ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

1. Wydział Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie ;
2. Powiatowy Urząd Pracy w Ustrzykach;
3. Powiatowy Zespół Do Spraw orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Sanoku;
4. Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Województwie Podkarpackim;
5. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Sanoku i Jaśle;
6. Zarząd Polskiego Czerwonego Krzyża w Ustrzykach Dolnych Oddział Ustrzyki Dolne;
7. Bieszczadzki Zespół Szkół Zawodowych w Ustrzykach Dolnych;
8. Zespół Szkół Zawodowych w Sanoku;
9. Technikum Budowlane w Sanoku;
10. Sąd Rejonowy w Lesku;
11. KRUS w Sanoku;
12. Rewir Dzielnicowych w Lutowiskach;
13. Rejon Energetyczny w Sanoku;
14. Bieszczadzka Agencja Rozwoju Regionu w Ustrzykach Dolnych;
15. Placówki Oddziału Straży Granicznej na terenie Gminy Lutowiska;
16. Zespół Szkół Rolniczych w Iwoniczu;
17. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ustrzykach Dolnych;

18. Poradnia Zdrowia Psychicznego w Lesku;
19. Poradnia Zdrowia Psychicznego w Ustrzykach Dolnych;
20. Punkt Konsultacyjny Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ustrzykach Dolnych;
21. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Moczarach;
22. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lutowiskach;
23. Zakład Karny w Łupkowie;
24. Poradnia Leczenia Uzależnień w Lesku;
25. Poradnia Leczenia Uzależnień w Ustrzykach Dolnych;
26. Caritas Archidiecezji Przemyskiej;
27. Komitet Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii w Warszawie;
28. OHP w Krośnie;
29. Komornik przy Sądzie Rejonowym w Lesku oraz inni komornicy z rejonu całego kraju;
30. Komenda Powiatowa Policji w Ustrzykach Dolnych;
31. Dom Pomocy Społecznej w Moczarach;
32. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Sanoku
33. Urząd Skarbowy w Ustrzykach Dolnych;
34. Zespół Szkół w Lutowiskach;
35. Miejskowe Sklepy;
36. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lutowiskach;
37. Szpitale Psychiatryczne w Podkarpackim;
38. Przedstawiciele Kościołów Katolickich;
39. MOPS, GOPS ,PCPR w całym kraju.

Typy rodzin objętych pomocą społeczną:

l.p	Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Rodziny ogółem	109	271
2.	O liczbie osób w rodzinie 1	36	36
3.	O liczbie osób w rodzinie 2	26	52
4.	O liczbie osób w rodzinie 3	14	42
5.	O liczbie osób w rodzinie 4	25	100
6.	O liczbie osób w rodzinie 5	7	35
7.	O liczbie osób w rodzinie 6 i więcej	1	6
8.	<u>Rodziny z dziećmi ogółem</u>	45	169
9.	O liczbie dzieci 1	22	71
10.	O liczbie dzieci 2	19	77
11.	O liczbie dzieci 3	3	15
12.	O liczbie dzieci 4	1	6
13.	O liczbie dzieci 5	0	0
14.	<u>Rodziny Niepełne ogółem</u>	4	9
15.	O liczbie dzieci 1	3	10
16.	O liczbie dzieci 2	3	9

17.	O liczbie dzieci 3	0	0
18.	O liczbie 4 i więcej	0	0
19.	Rodziny Emerytów I Rencistów ogółem	27	60
20.	O liczbie osób 1	7	7
21.	O liczbie osób 2	14	28
22.	O liczbie osób 3	1	3
23.	O liczbie osób 4 i więcej	5	22

Powody przyznawania pomocy:

1.	Ubóstwo	53	121
2.	Bezdomność	2	2
3.	Bezrobocie	61	182
4.	Niepełnosprawność	28	48
5.	Długotrwała lub ciężka choroba	56	125
6.	Bezradność w sprawach opiek.- wychowawczych I prowadzeniu gospodarstwa domowego- ogółem w tym:	8	25
7.	Rodziny Niepełne	7	19
8.	Rodziny Wielodzietne	1	6
9.	Alkoholizm	11	24
10.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1
11.	Zdarzenie losowe	1	1

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Świadczenia przyznawane w ramach zadań zleconych i zadań własnych(bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	238	108	270
2.	Świadczenia przyznawane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	206	97	218
3.	Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej- ogółem	28	28	71

Szczegółowe formy pomocy :

Lp.	Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	Razem	238	-	249 224	108	270
2	Zasiłki stałe-ogółem w tym przyznane dla osoby:	13	144	82 675	13	14
3	Samotnie gospodarującej	12	136	80658	12	12
4	W rodzinie	1	8	2017	1	1
5	Zasiłki okresowe-ogółem w tym przyznane z powodu;	13	64	22 537	13	15
6.	Bezrobocia	8	55	19 752	8	10
7	Długotrwalej choroby	2	3	1 052	2	2
8	Posiłek dla dzieci w szkołach:	52	3 337	29 930	39	144
9	Posiłek w rodzinie	47	456	50 510	47	115
10	Usługi opiekuńcze	1	126	2 635	1	1
11	Inne zasiłki celowe i w naturze-ogółem w tym:	158	x	110 447	81	196
12	Zasiłki specjalne celowe	18	34	11 735	18	35
13	Praca socjalna	28	x	x	28	71
14	Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	9	99	244 487	9	9
15	Składka zdrowotna przy zasiłku stałym	13	144	7 441	13	14
16	Zdarzenie losowe	1	1	1 000	1	1

Pomoc w naturze:

1. W roku 2020 Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskał z programu „Dostarczenie żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej” żywność w łącznej ilości 2,7 ton, którą otrzymało **93** rodzin z ilością osób w rodzinie – **228**

Realizacja zadań zleconych wykonywanych przez administrację rządową zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych(Dz.U . z 2020, poz. 111 ze zm.)

Wydatki na świadczenia rodzinne i świadczeniobiorcy:

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin narastające od początku roku	Kwota wydatkowana narastająco od początku roku
1	Zasiłek rodzinny	68 rodzin 254 osób w rodzinach	141 178
3	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	2	2 000
4	Specjalny zasiłek opiekuńczy	4	11 637
5	Samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0	0
6.	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	5	17 613
7.	Samotnego wychowywania dziecka	5	8 685
8.	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	6	8 690
9.	Rozpoczęcia roku szkolnego	44	6 400
10.	Podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	29	24 004
11.	Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	8	10 925
12.	Zasiłki pielęgnacyjne	52	123 245
13.	Świadczenia pielęgnacyjne	13	224 263
14.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	14	14 000
15.	Świadczenie rodzicielskie	9	55 843
Razem			648 636

Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne od osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne:

Lp	wyszczególnienie	Wydatki narastające od początku roku	Liczba osób za które opłacono składki narastające od początku roku
1	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	44 507	11

- realizacja zadań z zakresu ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2019, poz. 2407)

Lp	wyszczególnienie	Wydatki narastające od początku roku	Liczba rodzin narastająco od początku roku
1	Świadczenie wychowawcze	1 758 964	207
Razem		1 758 964	207

Realizacja zadań zleconych wykonywanych przez administrację rządową zgodnie z ustawą z dnia 22 kwietnia 2005r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej/ Dz. U. 2020, poz. 808/.

Realizacja zadań zleconych wykonywanych przez administrację rządową zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów / Dz.U. z 2020r. poz. 808 ze zm./

Lp.	Wyszczególnienie	Kwoty narastające od początku roku	Liczba funduszu alimentacyjnego dla osób uprawnionych narastająco od początku roku
1.	Wyplacony fundusz alimentacyjny	68 300	12

Kwoty finansowe zwrócone przez dłużników w roku 2020 - **22 470,00**

Organ właściwy realizował działania względem dłużników alimentacyjnych poprzez :

1.- złożenia oświadczeń majątkowych i przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych u 3 dłużników alimentacyjnych;

- wystąpienie do komornika – 3 osoby;
 - 2. złożenie informacji o podjętych działaniach:
 - komornik- 6;
 - organ właściwy dłużnika- 4.
 - 3. Wystąpienie do Urzędu Pracy – 2.
 - 4 . Wystąpienia do Starosty o zatrzymanie prawa jazdy- 0
 - 5.Wystąpienia do Policji o ustalenie miejsca pobytu u 2 dłużników.
 - 6. Wystąpienia do prokuratury o podjęcie działań względem uchylających się dłużników od obowiązku płacenia zasadzonych alimentów- 0.
 - 8. Udzielenie informacji o przyznanych świadczeniach z FA:
 - dłużnik - 12
 - organ właściwy- 8
- Realizacja zadań z ustawy z dn. 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych
/Dz.U. z 2019,poz. 2133 ./
Ustawa z dnia 26lipca 2013r. Prawo energetyczne/Dz.U. z 2020r.,poz. 833 ze zm./

Realizacja zadań z zakresu programu rządowego “ Dobry start”

Liczba dzieci w roku 2020 spełniająca kryteria do otrzymania środków finansowych z Programu „Dobry start”	Wydatki w roku 2019
226	65 100

Realizacja zadań z zakresu ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej/Dz.U. 2020,poz.821 ze zm./

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Misja ta jest realizowana przez gminę głównie przez pracę asystenta rodziny. Do głównych jego zadań należało- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym- udzielanie rodzinom pomocy w poprawie ich sytuacji życiowych, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;-- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż raz na pół roku ;- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach;- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupa roboczą o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub podmiotami, których pomoc w wykonywaniu zadań jest niezbędna. W roku 2020 asystent rodziny pracował z 8 rodzinami ,w których wychowuje się 18 dzieci oraz z 3 rodzinami , w których monitorował

rodziny z poprzednich lat. Asystent pracował z rodzinami w wielu płaszczyznach, z których głównymi były :a) sfera socjalno-bytowa i mieszkaniowa- tu działania nastawione były między innymi na nabyciu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, naukę i wpajanie obowiązku codziennego wykonywania czynności związanych ze sprzątaniem mieszkania lub gotowaniem, przeprowadzanie niezbędnych remontów, systematyczne podnoszenie standardu mieszkania. Ponadto asystent nadzorował terminowe opłacanie rachunków oraz dążył do spłat występujących zadłużeń. Prowadził systematycznie treningi ekonomiczne, które pozwoliły na osiągnięcie poprawy w gospodarowaniu środkami finansowymi. Nadzorował i pomagał dzieciom w odrabianiu zadań domowych oraz skupiał się na nadrabianiu zaległości. Asystent ściśle współpracował z Bieszczadzkim Zespołem Szkół Specjalnych i Poradnią Szkolno-Wychowawczą. Ustawa nakład również na gminę obowiązek pokrywania odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Ilość rodzin zastępczych w roku 2020	Wydatkowana kwota finansowa w roku 2020
1	12 824,00

Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne przyznane w roku 2020.

Liczba rodzin	Kwota wydatkowana
Dodatek mieszkaniowy - 16 rodzin	25 1233.49
Dodatek energetyczny - 17 rodzin	863,33

Realizacja zadań z zakresu ustawy o kartach dużej rodziny

Wydane karty dużej rodziny w 2020	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	
	76	210	

Zadania okołopomocowe.

Gmina Lutowiska ze względu na epidemię COVID-19 w roku 2020 przystąpiła do Programu **“Wspieraj Seniora”**. W ramach akcji pracownicy socjalni dostarczali artykuły pierwszej potrzeby oraz leki osobom starszym, niepełnosprawnym i Seniorom z terenu Gminy Lutowiska. Tą formą pomocy zostało objętych 10 rodzin. Ośrodek współpracował z lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej i sklepem **“Delikatesy Centrum”**.

Zorganizowano również akcję **“Przytulac Covidowy”** polegającą na przygotowaniu 150 upominków dla mieszkańców Domu pomocy Społecznej w Moczarach współpracując w tym zakresie ze Szkołą Podstawową w Lutowiskach i Wolontariatem **“Szansa”** funkcjonującym przy szkole.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

Ze względu na występującą na terenie Rzeczypospolitej Polskiej epidemię COVID-19 należy wzmocnić ścisłą współpracę z Sołysami, Radami Sołeckimi, Radnymi, oraz Stowarzyszeniami i organizacjami społecznymi w celu pilnego reagowania na występujące nieprawidłowości w rodzinach, w których może dochodzić do aktów przemocowych. Izolacja może zaostrzać zachowania dysfunkcyjne, które nasilając się mogą prowadzić do dramatów dzieci, osób starszych oraz osób niepełnosprawnych.

W możliwy dostępny sposób należy prowadzić akcje uświadamiającą Naszym mieszkańcom, że wszyscy powinniśmy być solidarni i reagować na **wszelkie nieprawidłowości** zgłaszając to do instytucji, które zgodnie ze swoimi kompetencjami będą podejmować działanie.

W przypadku dalszego występowania epidemii COVID-19 zasadne jest uruchomienie przez Gminę pomocy psychologicznej dla mieszkańców Gminy w tym szczególnie dla dzieci i rodziców, dla których izolacja jest trudna do zaakceptowania i powoduje stany lekowe.

Ustalono następujące potrzeby mające istotny wpływ na rozwój funkcjonującego systemu pomocy społecznej, a wymagające zabezpieczenia :

- zapewnienie rozwoju środowiskowej opieki osobom zależnym i tracącym samodzielność z powodu stanu zdrowia i wieku zabezpieczenie większych środków na organizację usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych utrzymujących osobę jak najdłużej w jej naturalnym środowisku;
- podnoszenie kompetencji pracowników poprzez zapewnienie środków finansowych na warsztaty i szkolenia;
- rozwijanie współpracy z instytucjami pracującymi na rzecz dzieci;
- rozwijanie systemu poradnictwa i terapii dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych ;
- tworzenie sieci wsparcia dla rodzin(wolontariusze, organizacje pozarządowe, instytucje kulturalno-oświatowe) w celu pozyskania do współpracy rodzin wspierających;
- likwidacja barier architektonicznych utrudniających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych i starszych na terenie Gminy;
- brak wystarczającej ilości lokali w zakresie budownictwa komunalnego i socjalnego oraz mieszkań chronionych;
- podejmowanie działań służących aktywizacji społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej osób starszych.

Sporządził:

Małgorzata Prokopiak-Młynarczyk

Kierownik GOPS..Lutowiska